

Міністерство освіти і науки України

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОЛОГО-НАТУРАЛІСТИЧНИЙ
ЦЕНТР УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ**

04074. Київ, Вишгородська, 19

Тел. 430-02-60, 430-43-90

e-mail: nenc@nenc.gov.ua

«19» листопада 2015 р. № 230

На № _____ від _____

Директорам позашкільних навчальних
закладів

Щодо розгляду питання про
професійний стандарт педагога
позашкільного навчального закладу

Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді МОН України рекомендує для ознайомлення і використання інформаційно-аналітичний матеріал щодо професійного стандарту педагога позашкільного навчального закладу.

Просимо ознайомитися з матеріалами керівників позашкільних навчальних закладів.

Додаток на 11 арк.

Директор НЕНЦ,
доктор педагогічних наук,
професор

Вербицький В.В.

ПРОФЕСІЙНИЙ СТАНДАРТ ПЕДАГОГА ПОЗАШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Професійний стандарт - система вимог до якостей (компетентностей) суб'єкта діяльності, які в своїй цілісності визначають можливість займання конкретної посади та визначають успіх в діяльності.

Компетентність – новоутворення суб'єкта діяльності, що формується в процесі професійної підготовки, являє собою системний прояв знань, умінь, здібностей та особистісних якостей, які дозволяють успішно вирішувати функціональні завдання, що складають сутність професійної діяльності.

Компетенції – опредмечені в діяльності компетентності працівника; коло питань, в яких хто-небудь добре орієнтований, коло чиїх-небудь повноважень, прав.

Компетенції відносяться до діяльності, компетентність характеризує суб'єкта діяльності. Компетентність не протистоїть знанням, умінням, здібностям та особистісним якостям.

Сучасна Україна, переживаючи величезні зрушення у всіх сферах життя, потребує реформування, модернізації та професіоналізації освіти. В цьому контексті перехід на нові стандарти навчання є викликом сьогодення. Зрозуміло, що позашкільна освіта не може залишатися осторонь, вона має підтримати цей процес, а також докласти максимум зусиль для його реалізації. Без сумніву, це важливий і відповідальний етап в роботі позашкільних навчальних закладів. Одним з пріоритетних напрямів розвитку позашкільних установ і необхідною умовою ефективності освітнього процесу є забезпечення готовності педагогів до переходу на нові стандарти.

Професійний стандарт педагога позашкільного навчального закладу, як система вимог до якостей (компетентностей) суб'єкта діяльності, які в своїй цілісності визначають можливість займання конкретної посади та визначають успіх в діяльності, має передбачати як особистісні якості педагога позашкільного навчального закладу, так і постановку цілей і завдань педагогічної діяльності, мотивацію навчально-виховної діяльності у творчих учнівських об'єднаннях, програмно-методичне забезпечення тощо. До того ж педагог – позашкільник мусить володіти інформаційною компетентністю.

Обов'язково слід враховувати надзвичайно важливу по своїй суті особливість позашкільної освіти, яка полягає в тому, що для дітей в позашкільних навчальних закладах забезпечується можливість добровільного, цілеспрямованого використання вільного часу з тим, щоб вони отримали змогу більш повного розвитку своїх потенційних можливостей, чому сприяє варіативність освітніх видів діяльності, навчальних і розвиваючих програм. Позашкільний навчальний заклад обов'язково утримує в полі зору окремі індивідуальні особливості дитини не відходячи від основного курсу на цілісний особистісний розвиток дітей та учнівської молоді.

Позашкільна освіта формує підґрунтя для соціальної орієнтації та адаптації учнівської молоді, забезпечує формування усвідомленого вибору майбутньої професії та задоволення широких пізнавальних потреб при наданні

кожному свободи вибору, створює умови для становлення і розвитку творчої особистості із сформованою системою соціально-значущих цінностей, здатної до постійного самовдосконалення. Таким чином, професійна діяльність педагога позашкільного навчального закладу є:

- за змістом - перетворююча, націлена на якісну зміну рівня знань учнівської молоді, особистість вихованців в цілому і самого педагога в тому числі;
- за формою – комунікативна, базується на спілкуванні як безпосередньому так і опосередкованому;
- за структурою - ціннісно-орієнтаційна, зорієнтована на формування системи цінностей педагога і перенесення її на дітей та учнівську молодь.

Запровадження професійного стандарту педагога позашкільного навчального закладу передбачає врахування особистих компетенцій педагога, володіння технологією цілісного педагогічного процесу, **мотивації** навчально-пізнавальної діяльності у вихованців, інформаційної компетентності, розробки програм педагогічної діяльності та готовності до прийняття педагогічних рішень тощо.

Особисті компетенції та компетентності педагога позашкільного навчального закладу:

Бачення реальних та потенційних можливостей вихованців (прогностична складова), що відображається вмінням оцінити реальні та передбачити потенційні можливості учнівської молоді та визначити оптимальні шляхи і методи для забезпечення реалізації успішної діяльності вихованців (уміння створювати необхідні умови для науково-пізнавальної діяльності учнівської молоді, гармонійного виховання та розвитку, змістовного відпочинку і дозвілля дітей, самореалізації, набуття навичок здорового способу життя; уміння позитивно стимулювати навчальну активність вихованців; уміння розробляти індивідуально-орієнтовані освітні проекти).

Відчуття внутрішнього світу вихованців (перцептивна складова), що відображається вмінням проникати у внутрішній світ вихованця, психологічною спостережливістю, яка пов'язана з глибоким розумінням особистості вихованця, його тимчасових психічних станів (за «дрібницями» бачити зміни у внутрішньому стані дитини; будувати індивідуалізовану освітню програму та уміння показати особистісне розуміння навчання з врахуванням індивідуальних характеристик внутрішнього світу вихованців).

Організаторська складова, що відображається умінням організувати дитячий колектив, об'єднувати його, надихати на вирішення важливих задач і, разом з цим, правильно організувати свою власну роботу; умінням правильно розподіляти роботу, вкладатися у визначені терміни.

Комунікативна складова, що відображається здібностями до спілкування з дітьми, вміннями знаходження правильних підходів до дітей та учнівської молоді, встановлення педагогічнодоцільних взаємовідносин, педагогічною тактовністю.

Загальнокультурна складова та толерантність, відображається успішністю педагогічного спілкування та ґрунтується на рівноправному партнерстві, взаємобезпечності до порозуміння і взаємоповаги у процесі навчання, спілкування та діяльності, морально-етичній взаємодії (педагог впевнений,

відкритий, недирективний, доброзичливий - у ставленні до учнівської молоді виступає в ролі наставника, а у ставленні до колег – у ролі радника).

Психологічна і професійна стійкість, відображається педагогічним виявом емоційно-вольової сфери, виразністю і прозорістю почуттів, “сердечністю розуму”, емоційною та стресостійкістю, педагогічним оптимізмом тощо.

Володіння педагогом позашкільного навчального закладу технологією цілісного педагогічного процесу передбачає:

- Ефективне цілепокладання в навчально-виховному процесі, реалізацію «суб’єкт-суб’єктного» підходу (вихованець ставиться в позицію суб’єкта діяльності), втілення в життя основних позицій формування творчої особистості. Відображається знанням освітніх стандартів та програм; системним баченням педагогічного процесу та володінням педагогічними засобами в тому числі формами і методами практичного навчання: польова практика, лабораторний експеримент тощо; володінням методами організації екскурсій, походів, експедицій та методами музейної педагогіки, використанням їх для розширення світогляду учнівської молоді.

- Забезпечення цілісного особистісного розвитку дітей та учнівської молоді. Відображається умінням визначати та розвивати інтелектуальні, креативні (творчі), емоційно-вольові, психо-фізіологічні, духовні здібності індивіда, сприяти успішній самореалізації особистості в соціумі.

- Забезпечення відповідності педагогічних цілей і завдань віковим та індивідуальним особливостям учнівської молоді. Відображається знанням вікових особливостей вихованців та методик навчально-виховного процесу відповідно до вікових та індивідуальних особливостей. Володіння методиками роботи з обдарованою молоддю в тому числі пошуку і підтримки талантів.

Мотивація навчально-пізнавальної діяльності у вихованців:

Володіння педагогом позашкільного закладу освіти стимульовально мотиваційним компонентом навчальної діяльності, що відображається у вмінні формування у учнівської молоді істинних мотивів навчально-пізнавальних дій та спрямуванні мотивації пізнання на формування професійної мотивації; забезпеченні позитивної мотивації навчальної діяльності та мотивації досягнень.

Інформаційна компетентність педагога позашкільного закладу освіти:

Глибоке знання педагогом програми творчого об’єднання і профільного предмету та поєднання теоретичних знань з баченням їх практичного застосування, що є передумовою становлення особистісної значущості вихованця. Відображається як знанням генези формування предметного знання так і застосуванням знань для пояснення соціальних і природних явищ; володінням методами (оптимальними) вирішення різних завдань в тому числі завдань олімпіад та конкурсів.

Чітка орієнтація в методах викладання, що відображається знанням нормативних методів і методик, сучасних досягнень в цьому аспекті та використанням їх у педагогічній діяльності.

Знання суб’єктивних умов діяльності (знання вихованців і учнівських колективів). Відображається володінням загальними методами діагностики індивідуальних особливостей учнівської молоді, використанням знань з

психології в організації навчального процесу та розробкою індивідуальних проектів на основі індивідуальних характеристик вихованців.

Самостійний пошук інформації, що забезпечує безперервне оновлення знань та умінь і, таким чином, постійне професійне зростання і творчий підхід до педагогічної діяльності. Відображається вмінням користуватися різними інформаційними джерелами та інформаційно-пошуковими технологіями. Використання ІКТ, що відображається вільним володінням ПК та навиками комп'ютерного пошуку та обробки інформації.

Розробка педагогом позашкільного закладу освіти програм педагогічної діяльності та прийняття педагогічних рішень

Володіння навичками створення методичних розробок (навчальні посібники; методичні посібники; навчально-методичні посібники тощо), розробки освітніх програм, вибору посібників та навчальних комплектів, що підтверджує знання освітніх стандартів і типових програм; обізнаність і інформованість відповідно профілю та відображається обґрунтованістю програм, що використовуються в навчально-виховному процесі та наявністю персонально розроблених освітніх програм та методичних розробок.

Володіння вмінням приймати рішення в різних педагогічних ситуаціях, що відображається розвинутістю педагогічного мислення, вмінням застосовувати при вирішенні проблем як стандартних рішень так і творчих або інтуїтивних.

Професійний стандарт педагога в системі позашкільної освіти має:

- стати підґрунтям для захисту педагога від виконання невластивих функцій, що відволікають його від виконання прямих обов'язків;
- спонукати до пошуку нестандартних рішень, забезпечувати право на творчий, креативний підхід педагога до навчально-виховного процесу;
- сприяти подоланню технократичного підходу при оцінюванні праці педагога;
- забезпечувати координоване зростання свободи і відповідальності педагога за результати праці;
- мотивувати педагога до постійного підвищення кваліфікації.

Психологічна складова

стандарту педагога позашкільного навчального закладу.

Своєрідність і відмінність позашкільної освіти полягає в «добровільному, цілеспрямованому використанні дітьми вільного часу для повного розвитку своїх потенційних можливостей, у варіативності освітніх видів діяльності, навчальних і розвиваючих програм. Основою його є опора не на окремі індивідуальні особливості дитини, а на цілісний особистісний розвиток».

Залучення дитини до вивчення основ знань з різних областей діяльності суспільства сприяє його соціальній орієнтації та адаптації, формуванню усвідомленого вибору майбутньої професії, задоволенню широких пізнавальних потреб. У той же час, надаючи кожній дитині свободу вибору сфери та спеціалізації діяльності і педагога, позашкільна освіта створює умови для становлення і розвитку творчої особистості, яка має сформовану систему соціально-значущих цінностей, здатної до постійного самовдосконалення.

Педагог позашкільної освіти - це «педагогічний працівник, в завдання якого входить керівництво різноманітною творчою діяльністю вихованців,

комплектування складу гуртків, навчальних груп, секцій, клубних об'єднань тощо.

Діяльність педагогів позашкільної освіти спрямована, як на розвиток пізнавальної мотивації дітей, так і на рішення освітніх завдань, що безпосередньо відповідають життєвим потребам дітей, що дозволить у майбутньому прогнозувати можливості застосування у різних життєвих ситуаціях знань і навичок, отриманих в системі позашкільної освіти.

Під готовністю до роботи в позашкільному навчальному закладі розуміється сукупність якостей педагога, що визначають його спрямованість на розвиток як власної педагогічної діяльності, так і діяльності всього колективу позашкільного закладу, а також його здатності виявляти актуальні проблеми освітньої та пізнавальної роботи дітей та учнівської молоді, знаходити і реалізовувати ефективні способи їх вирішення.

Перший компонент готовності педагога до роботи в позашкільному закладі - наявність мотиву включення в цю діяльність.

Другий компонент - комплекс знань про сучасні вимоги до результатів позашкільної освіти, інноваційні моделі і технології освіти.

Третій - сукупність знань і способів вирішення освітніх завдань діяльності позашкільного закладу; єдність когнітивного (знання інновацій, способів їх застосування тощо), афективного (позитивне ставлення до педагогічних інновацій, емпатія, переважання позитивних емоцій у професійній діяльності тощо) і діяльнісного компонентів; вміння провести відбір навчального матеріалу з точки зору наявності в ньому елементів виховання і розвитку, ціннісно-сміслового характеру, елементів розвивального і творчого характеру.

Четвертий - вміння вибудовувати суб'єкт-суб'єктні відносини з вихованцями, знаходити до них індивідуальний підхід, толерантність, вміння організувати дослідницьку діяльність учнівської молоді, можливість надання дітям самостійно використовувати різні форми організації діяльності (групова, парна, індивідуальна), вміння працювати над помилками, вміння включати вихованців у навчальний діалог, прояв особливого інтересу до нового, мотиваційна готовність до сприйняття інновацій, комунікабельність, креативність, вміння працювати з інформацією.

Особистісні якості педагога позашкільного закладу освіти повинні відповідати вимогам як носія цієї професії безвідносно до соціальних умов, суспільних формацій, навчального закладу, навчального предмету. Це адекватність самооцінки та рівня домагань, певний оптимум тривожності, що забезпечує інтелектуальну активність педагога, цілеспрямованість, наполегливість, працьовитість, скромність, спостережливість, контактність,

дотепність, ораторські здібності, артистичність натури, педагогічна тактовність. Особливо важливими є такі якості педагога, як емпатія, і потреба в соціальній взаємодії.

Педагог є організатором навчальної діяльності учнів, їх співпраці і в той же час виступає в якості партнера і людини, що полегшує педагогічне спілкування, тобто «фасилітатор». Це зобов'язує педагога розвивати свої організаторські, комунікативні здібності.

Професійні якості педагога повинні співвідноситися з постулатами - заповідями його психолого-педагогічної діяльності:

- поважай у дитині Людину, Особистість (стався до інших так, як ти хотів би, щоб ставилися до тебе);

- постійно шукай можливість саморозвитку та самовдосконалення (хто не вчиться сам, той не може розвивати смак до навчання в інших);

- передавай вихованцю знання так, щоб він хотів і міг їх освоювати, був готовий їх використовувати в різних ситуаціях і в своїй самоосвіті.

Ці постулати - суть конкретизація загальновідомої тези: тільки особистість виховує особистість, тільки характер формує характер.

Психологічна компетентність педагога як фактор придатності до роботи в позашкільному закладі

Психологічна компетентність педагога - це вміння використовувати психологічні знання в роботі; вміння бачити за поведінкою дитини її стан, рівень розвитку пізнавальних процесів, емоційно-вольової сфери, риси характеру, здатність орієнтуватися, оцінювати психологічну ситуацію у відносинах з дитиною і колективом дітей та обирати раціональний спосіб спілкування. В моделі психологічної компетентності виділяються наступні блоки (структурні елементи): блок психологічних знань, блок "Я-концепції", блок активності, блок саморегуляції, блок професійної самосвідомості. Всі вони вимагають попередньої психодіагностики.

Високий рівень психологічної компетентності забезпечує успішне освоєння методів управління в системі «людина - людина». Професіоналізм педагога передбачає знання вікових особливостей учнів, закономірностей їх поведінки, методів ефективної взаємодії тощо.

Педагоги-позашкільники є носіями змісту пропонованих дітям видів діяльності. Це зміст, утілюваний в різноманітних формах, в сукупності з особистісними якостями складає унікальний індивідуальний педагогічний потенціал кожного з них. Здійснення діяльності педагога позашкільної освіти обумовлюється рівнем професійної свідомості педагога, оволодіння ним педагогічною технологією, педагогічною технікою.

В процесі психолого-педагогічного супроводу діяльності педагога позашкільної освіти можна виділити певні етапи (як послідовність розвитку процесу): підготовчий, основний і заключний.

Етап підготовчий включає в себе діагностику, прогнозування ходу і результатів, проектування педагогічного процесу. На цьому етапі вирішуються такі важливі завдання: обґрунтування і постановка мети взаємодії, діагностика умов, прогнозування, проектування і планування розвитку процесу.

Основний етап - етап здійснення процесу педагогічного супроводу: постановка і роз'яснення мети та завдань майбутньої діяльності; взаємодія педагогів та супроводжуючих; використання намічених методів, засобів і форм процесу педагогічної взаємодії; забезпечення зв'язку педагогічного процесу з іншими процесами тощо.

Важливу роль на цьому етапі здійснення процесу психолого-педагогічного супроводу відіграють зворотні зв'язки, що служать основою для прийняття оперативних управлінських рішень. Розвиток і зміцнення зворотнього зв'язку, як основи якісного управління процесом — пріоритет для кожного учасника процесу педагогічної взаємодії в рамках психолого-педагогічного супроводу діяльності педагога позашкільної освіти.

Заключний етап: аналіз досягнутих результатів. Важливо ще раз уважно проаналізувати хід і результат процесу педагогічної взаємодії в рамках психолого-педагогічного супроводу діяльності педагога позашкільної освіти після його завершення.

Особливо важливо зрозуміти причини неповної відповідності результатів процесу педагогічної взаємодії в рамках психолого-педагогічного супроводу діяльності педагога позашкільної освіти, співвідношення його реальних і прогнозованих результатів.

Успішність розвитку позашкільного навчального закладу, ефективність освітнього процесу, розвиток творчого потенціалу дітей багато в чому залежить від залучення педагогів у процес психолого-педагогічної діяльності відповідно до стандарту педагога позашкільної освіти.

Компетенції керівника гуртка позашкільного закладу освіти з навчальної діяльності передбачають:

1. Наявність середньої професійної освіти, вищої професійної освіти або кваліфікаційної категорії.
2. Знання предмету викладання і програми (бажано вміння їх розробляти).
3. Вміння планувати і проводити заняття, аналізувати їх ефективність.
4. Вміння комплектувати склад членів гуртка, секції, студії чи іншого дитячого об'єднання та знання основ діяльності дитячих колективів, організацій та асоціацій.
5. Вміння знаходити (виявляти) ціннісний аспект навчального знання та інформації і забезпечувати його розуміння і переживання вихованцями.
6. Володіння формами і методами практичного навчання: польова практика, лабораторний експеримент тощо.
7. Використання спеціальних підходів в навчанні для виявлення творчих здібностей вихованців, їх підтримки і розвитку. Знання методики пошуку і підтримки талантів.
8. Знання Конвенції про права дитини, законів, постанов і рішень з питань освіти.
9. Знання вікової і спеціальної педагогіки і психології, фізіології і гігієни.
10. Знання норм і правил охорони праці, техніки безпеки і протипожежної безпеки.
11. Уміння об'єктивно оцінювати знання вихованців, знання різних форм і методів контролю.
12. Володіння інформаційно-комунікаційними технологіями.

Компетенції керівника гуртка позашкільного закладу освіти з виховної діяльності передбачають:

1. Володіння формами і методами виховної роботи у дитячому колективі позашкільного закладу (методом організації гурткових занять на основі співтворчості, методом самоосвіти, диференційного навчання тощо).
2. Знання змісту, методики і організації науково-технічної, естетичної, туристично-краєзнавчої, оздоровчо-спортивної діяльності, дозвілля і відпочинку для реалізації виховних можливостей цих видів діяльності.
3. Володіння навичками організації походів, екскурсій, трудових десантів з метою емоційного розвитку особистості.
4. Володіння методами музейної педагогіки, використання її для розширення кругозору вихованців.
5. Сприяння створенню і розвитку дитячого самоуправління.
6. Забезпечення демократичних, заснованих на принципах добровільності і взаємної симпатії відносин для виховання соціально зрілої особистості.
7. Уміння виявити найсильніші і найкращі якості вихованців, дати можливість кожній дитині знайти своє місце серед товаришів.
8. Забезпечення виховної діяльності з урахуванням культурних відмінностей дітей, статевовікових та індивідуальних особливостей.

9. Вміння узгоджено діяти з батьками вихованців, сприяючи оптимізації процесу формування творчої особистості дитини (через бесіди, спеціальні проекти, консультації, вечори тощо.).
10. Вміння співпрацювати з педагогами загальноосвітніх шкіл для всебічного і гармонійного розвитку особистості дитини.
11. Вміння співпрацювати з органами місцевої влади і громадського самоврядування для виховання особистості з активною громадською позицією.
12. Вміння аналізувати реальний стан справ у творчому учнівському об'єднанні, підтримувати в дитячому колективі творчу доброзичливу атмосферу.
13. Вміння захищати гідність та інтереси вихованців, допомагати дітям, які опинилися в конфліктній ситуації або несприятливих умовах.
14. Підтримання укладу, атмосфери і традиції життя позашкільного закладу.

Компетенції керівника гуртка позашкільного закладу освіти з діяльності щодо творчого і всебічного розвитку дітей передбачають:

1. Знання основ психології творчості, вікової психології та психології особистості.
2. Вміння психологічно і педагогічно грамотно організувати роботу з обдарованими дітьми, розвиваючи їхні здібності і нахили. Володіння різними формами і способами роботи з обдарованими дітьми.
3. Володіння педагогікою перевиховання, методиками корекційно-розвивальної роботи, різними психолого-педагогічними технологіями (у тому числі інклюзивними), необхідними для роботи з різними вихованцями: обдаровані діти, соціально вразливі діти, які потрапили у важкі життєві ситуації, діти-мігранти, діти-сироти, діти з особливими освітніми потребами (аутисти, СДУГ і ін), діти з ОВЗ, діти з девіаціями поведінки, діти із залежністю.
4. Знання психологічних і вікових особливостей дітей і створення умов для випередження кожною дитиною меж свого розвитку, залучення до активного самопізнання.
5. Знання специфіки розвитку інтересів і потреб вихованців, основ їх творчої діяльності.
6. Готовність прийняти і розвивати творчі здібності і талант різних дітей, незалежно від їх реальних можливостей, особливостей в поведінці, стану психічного і фізичного здоров'я. Професійна установка на надання допомоги будь-якій дитині.
7. Здатність в ході педагогічного спостереження виявляти різноманітні проблеми дітей, пов'язані з особливостями їх розвитку.
8. Готовність до взаємодії з іншими фахівцями в рамках психолого — медико - педагогічного консиліуму.
9. Уміння відстежувати динаміку розвитку дитини.
10. Уміння захистити тих, кого в дитячому колективі не приймають.
11. Уміння використовувати в практиці своєї роботи психологічні підходи: культурно-історичний, діяльнісний і розвиваючий.
12. Уміння проектувати психологічно безпечне і комфортне освітнє середовище, знати і вміти проводити профілактику різних форм насильства в групі.

13. Володіння елементарними прийомами психодіагностики особистісних характеристик і вікових особливостей вихованців, здійснення спільно з психологом моніторингу особистісних характеристик дитини.
14. Вміння формувати і розвивати універсальні навчальні дії, зразки та цінності соціальної поведінки, навички поведінки в світі віртуальної реальності і соціальних мережах, навички полікультурного спілкування і толерантність, ключові компетенції (за міжнародними нормами) тощо.
15. Вміння формувати дитячо-дорослі співтовариства, знання їх соціально - психологічних особливостей і закономірностей розвитку.
16. Знання основних закономірностей сімейних відносин, що дозволяють ефективно працювати з батьківською громадськістю.

Професійні компетенції методиста позашкільного навчального закладу

Методист є творцем педагогічного процесу у позашкільних навчальних закладах. Крім володіння технологією описаних форм педагогічного навчання, методист повинен сприяти науково-методичному забезпеченню педагогічного процесу. Це зумовлює необхідність володіння ним новими компетенціями, а саме:

1. Навичками розробки і пропозиції прийомів і способів позашкільної роботи, які б забезпечували високий результат виховання при найменших витратах часу і сил.
2. Здатністю до пошуку, аналізу та застосування нових форм та методів педагогічної діяльності.
3. Знаннями сучасних концепцій виховання та новацій, які відповідають сучасним вимогам.
4. Вміння самостійно проводити нескладні педагогічні експерименти.
5. Вміння моделювати кінцевий продукт і результат виховної діяльності в оновлених умовах.
6. Здатність до варіативного мислення, сміливість і готовність до його зміни.
7. Навички організації позашкільного середовища, координація і гармонізація відносин усіх виховних служб.
8. Погляд на виховання дитини з позиції пошуку форм і засобів співтворчості і співпраці та оперативна передача такого досвіду організаторам позашкільного виховання.
9. Уміння надати кваліфіковану допомогу на основі дослідження з питань дитячого самоуправління, залучення дітей до творчості, організації виховання за новою методикою, організації відносин між керівниками і вчителями шкіл, батьками тощо.
10. Вміння використовувати власний новаторський досвід або творчо адаптовувати успішний досвід інших та використовувати його у масовій практиці.
11. Володіння інформаційно-комунікаційними технологіями на достатньо високому рівні.
12. Бажано володіти іноземними мовами.

Міжнародний досвід свідчить, що найбільш ефективною формою відбору, що виявляє рівень кваліфікації персоналу в будь-якій сфері діяльності, є стажування майбутніх співробітників. Належить визначити ті правові,

організаційні, кадрові та економічні умови, які дозволять ввести стажування майбутнього керівника чи методиста позашкілля, як оптимальний спосіб введення його в професію.

Очевидно, що повсюдне введення професійного стандарту педагога-позашкільника не може відбутися миттєво. Необхідний період для його доопрацювання та адаптації до нього професійного співтовариства. У зв'язку з цим рекомендується якомога більше поширити стандарт серед керівників позашкільних організацій, педагогів та інших працівників позашкільної освіти.